

KEMALİST TOPLUM MÜHENDİSLİĞİ

İTÜ 10 KASIM 1999 ATATÜRK'Ü ANMA TOPLANTISI KONUŞMASI

Bülent Tutkun İTÜ Uçak-Uzay Bilimleri Fakültesi Uzay Mühendisliği Bölümü Öğrencisi

Eğer 21 Ekim'de o hain bomba patlamasaydı, benden sonra bu kürsüde Ahmet Taner Kışlalı hocayı dinleyecektik. Hocanın sık sık kullandığı bir sözü vardı: "*Ülkeyi bu hale Atatürk'e evet, Kemalizm'e hayır diyenler getirdi*". Gerçekten de Atatürk'ün ismini ağızlarından düşürmeyenlerin ülkeyi getirip bıraktıkları nokta aklı başında her yurttaşı üzmektedir. Bu yüzden ben hocamızın anısını yaşatmak için artık kişilerin sözlerine değil, yaptıklarına bakalım diyorum.

Bu 61. yıl... Bu 10 Kasım'lar, 29 Ekim'ler, 19 Mayıs'lar, 23 Nisan'lar ve 30 Ağustos'lar bizim için aslında geçmişini anma, yâ d etme zamanları değildir. Bu tarihler bilanço zamanlarıdır. Ben kendi adıma her sene önümüzdeki bilanço'ya baktığımda borçlu çıkıyorum. Evet borçluyuz. Bu ülkeyi yoktan var edenlere borçluyuz, Mustafa Kemal'e borçluyuz. Borcumuz Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmaktır. Bunu başaramadıktan sonra, başarmak için gerekli adımları atmadıktan sonra, çıkıp burada istediğiniz kadar güzel, ateşli konuşun, suya yazı yazıyorsunuz demektir.

Amacımızı belirledik...Peki oraya nasıl ulaşacağız? Bu sorunun bir yanıtı; çalışarak, çok çalışarak olabilir. Çalışmak bir gerek şarttır ama yeter şart değildir. Ne için çalışacağız? Burada işte Mustafa Kemal'in hepimizin çok yakından bildiğimiz bir sözünü hatırlatmak istiyorum. "*Türkiye Cumhuriyetinin gerçek koruyucu ve efendisi gerçek üretici olan köylüdür*". Üretici, gerçek üretici... Dikkatinizi çekmek istediğim kelime bu: Üretici. İşte çalışarak ulaşmak istediğimiz hedefi de bulduk: Üretmek. Biz, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde olmamız dolayısıyla, en önemli üretimle, bilgi üretimiyle muhatapız. Yani bilim yapmalıyız. Bunun için çok çalışmak gerekir az önce de söylediğim gibi. Ama elinizde iyi bir yönteminiz yoksa ne kadar çok çalışırsanız çalışın varacağınız nokta harcadığınız emeğin karşılığı olmayacaktır. Oysa bizim böyle bir yöntemimiz var; o da Mustafa Kemal'den bize miras kalan eleştirel akılcılıktır.

Ulaştığınız bilginin mutlak olduğuna inanıp, eleştirel akılcı yöntem ışığında devamlı sınımiyorsanız, kendi kendinizin yargıcı oldunuz demektir. Fikirlerin, bilginin ilerlemesinde, akan zaman içinde onların defalarca eleştirel, sorgulayıcı bir gözle sınanmalarının rolü vardır. Bizler, bugünün doğrularına yarının muhtemel yanlışları olarak bakacak, bu doğruları yeni gözlemlerle, yeni çalışmalarla test edecek, ilerlemek için fırsat kollayacağız. Bu yöntemi yaşam felsefemizin bir parçası yapacağız ve daha sonra toplumsal hayatımızda eleştirel aklın rehber alınmasını sağlamak için çaba sarf edeceğiz. Çünkü eleştirel aklın kabul gördüğü hiçbir toplumda yöneticiler "*deprem takdiri ilahidir*" diyerek işin içinden sıyrılamazlar. Çağdaş uygarlık düzeyinde yaşadığına inandığımız hiçbir ülke o noktaya gökten zembille inmedi, bilâ kis laboratuvarlardan, dersliklerden geçen zorlu yollardan çıkıp geldiler. Yol uzun ve kimse de yolun sonuna ulaşmış değildir. Eleştirel aklın geçerli olduğu bir toplumda sorunların çözümü için ileri sürülen fikirler, sorgulayıcı bir şekilde sınanacak ve testi geçemediği zaman tarihin çöp tenekesinde yerini alacaktır. Böylece soruna gerçekten çözüm getirecek yeni yeni fikirler ve teoriler oluşturulacak, sonuca bir adım daha yaklaşılabilecektir. Belki de gelişmiş ülkelerle gelişmemişler arasındaki fark karşılaştıkları sorunlarda kendini gösterir. Gelişmiş ülkelerinde sorunları vardır, fakat onların sorunları hep değişir. Oysa gelişmemişler hep aynı sorunlarla uğraşırlar. Eğer bütün üretim süreçlerinin ana maddesi olan bilgiyi üretemezseniz, başkalarının size izin verdiği ölçüde yaşarsınız.

Bilgi birikiminin hızı gün geçtikçe artmaktadır. Torbamıza attığımız her bilgi parçası bizi bir diğerine daha hızlı götürmeye yarıyor. Şu son elli yıl içerisinde yaşanan bilimsel gelişme ve atılımlar bunu tartışılmaz kılmıştır. Bunu kısa zamanda yaşadığımız çağlar da gösteriyor: Endüstri Çağı, Uzay Çağı ve şimdi içinde at koşturduğumuz, sınırlarına erişmeye çalıştığımız Bilgi Çağı. Buradaki bilgi kelimesi bilginin önemini göstermiyor. Zaten o her çağda önemliydi. Ama herhalde hiç bir çağda bu kadar yoğun bir bilgi birikimiyle karşılaşılmamıştı. Bu bilgi birikimini kullanabilmek, akışına ayak uydurabilmek için bilişim teknolojilerine yatırım yapmak gerekiyor. Toplumun alt yapısından üst yapısına kadar olan bütün katmanlarda bilgi çağına uyum sağlamak önemli. En üst yapı olan devletin bu çağa uyumlu bir hale gelmesi için gerekli çalışmaları vakit geçirmeden yapmalıyız. Bilgisayarlar saniyede milyonlarca işlem yaparken, bizim hala kollu hesap makineleri kullanmamız kabul edilemez. Çağın gereği olan teknik devleti

kuracağız. Ulusal bir bilgi ağının da kurulmasıyla etkinliği son derece artırılmış, kırtasiyesi azalmış, yerel birimlerle ilişkisi üst düzeyde, ülke ve dünya ile ilgili tüm verileri elde ederek ve bunların analiziyle, olasılıklara göre sürekli denetlenen ulusal planlar ve geleceğe dönük stratejiler oluşturabilecek, parasal akışın sürekli denetlendiği ve vergilendirilebildiği, merkezi planlamanın tekrar güçlendirildiği teknik bir devlet yapısı oluşturacağız. 21. yüzyılın devlet yapılanmasında kesintisiz bilgi akışı, bunların istatistiklerinin tutulması, dünyadaki gelişmelerin incelenmesiyle ileriye dönük tahminler yapılması ve ulusal planlama önemli bir yer tutacaktır. Bu sayede ülke insan ve doğal kaynaklarını verimli kullanacaktır. Böylece güzel yurdumuz kara para için cennet değil cehennem olacaktır.

Buna paralel olarak toplumu oluşturan bireylerin de bu bilgi çağına gereği gibi hazırlanmaları gerekiyor. Bu donanım toplumun içinde çok ufak bir kesime verilerek bir seçkinler sınıfı yaratmak mayın üzerine oturmak demektir. İşte burada eğitim öğretim kurumlarına ve sistemine çok büyük sorumluluk düşmekte. Bilhassa bilgi üretmesi ve bilgiyi işlemesi gereken üniversiteler önem kazanıyor. Üniversiteler kapılarını çeşitli kaygılarla toplumun orta sınıflarına kapamamalılar. Güzel cam fanuslar içinde seçkinler tarzında yapılandırılan üniversiteler uygarlaşma yolunda aşmamız gereken engelleri çoğaltırlar. Bu durum onları hem halktan koparır hem de bence önemli görevlerinden biri olan bilginin toplum tabanına yayılmasını engeller. Eğer bu ülkede Anadolu'nun bir dağ köyünde çok güzel saz çalan bir çocuğun bir konservatuara gitme şansı olmayacaksa çağdaşlaşma yolunda emin olun ayağımız kayacaktır. Çünkü bu şekilde ne toplumsal birlikteliği sağlayabilirsiniz ne de insan kaynağını verimli kullanabilirsiniz. Toplumun bütün kesimlerine açık bir eğitim sistemi ve üniversiteler ile, o üniversitelerde çağın gerektirdiği biçimde verilen eğitimle bezenen bireylerden oluşan toplum uygarlık yolunun taşlarını döşemekte zorluk çekmeyecektir.

Bütün bu söylediklerim, güzel ülkemizin bugün içinde bulunduğu koşullara bakıldığında gerçekleşmesi olanaksız hayaller gibi gözükebilir. Evet, doğru durumumuz kötüdür, hatta Atatürk'ün gençliğe hitabesindeki koşulların gerçekleştiğini söylemek hiç de zor değildir. Ama biz Cumhuriyet gençleri önderimizden aldığımız şevkle ve mirasla ne yapacağımızı, nereye yürüyeceğimizi biliyoruz. Biz geçmişte ülkemizde yaşananlardan dersler çıkarılması gerektiğinin bilincindeyiz. Enerjimizi yıkıcı yönde değil yapıcı yönde kullanıp halkımızın umudunu yok etmeyeceğiz. Bizler halkımızın sorunlarını çözmek isterken onların vergileriyle yapılmış okullarda 7-8 yıl bölümlerimizi ciddiye almadan, sırf diploma kaygısıyla birilerine sırtımızı yaslayarak halkın vergilerini savurup okuma fırsatı bulamamış arkadaşlarımızın haklarını yiyemeyiz, vaktimizi bunlarla öldüremeyiz. Çünkü bizim hedefimiz ülkemizi çağdaş uygarlık düzeyine erdirmektir. Bizler mühendis olacağız, doktor olacağız, öğretmen olacağız, asker olacağız, avukat olacağız ama ne olursak en iyisini olacağız. Kurtuluşun bireysel değil toplumsal olacağına inanacağız. İşte bu şekilde halkımızın yüreğini elimizde tutup, güzel yurdumuzun problemlerini bir toplum mühendisliği anlayışı içinde teker teker çözeceğiz. Kemalist devrimin bize teslim ettiği miras budur.

Mustafa Kemal Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 61. yılında Kemalist devrimin rehberi olan bilim açık toplumla, çağdaş uygarlığa ulaşmamız için eleştirel akılla donanmış genç toplum mühendislerinden ulusal karakterini koruyan, tam bağımsız teknik bir devlet kurmasını bekliyor. Bu inanç ve bilinçle tarihin imkânıdır dediği bir dönemde kurulan cumhuriyetin gençleri çağdaş uygarlık hedefini yakın edecek, güneşin ufuktan doğduğunu görecekler.